

ΚΥΨΕΛΛΗ

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΤΡΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

προπληρωτέα

Ἐν Ἑλλάδι. Δρ. ν. 6.

Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φρ. χρ. . . . 10

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ

ΘΩΝ ΡΕΝΤΖΟΣ

ΕΤΟΣ Γ'. — ΦΥΛΛ. 13.

ΑΡΙΘΜΟΣ 37,

Ἐν Ζακύνθῳ τῇ 20 Μαΐου 1886

ΜΙΧΑΗΛ ΑΓΓΕΛΟΣ

(συνέχεια ἴδε φυλλ. 35)

Οἱ ἐργάται Λαυρεντίου τοῦ μεγαλοπρεποῦς, ἀγνοοῦντες τὰ φρονήματα τὰ κατέχοντα τὸν νεὺν τοῦ Βωναρόττη, πλὴν γινώσκοντες τὴν κλίσιν του εἰς τὴν γλυπτικὴν, τῷ ἐδωρήσαντο τεμάχιον μαρμάρου. Ἐλαβε τότε ἀνὰ χεῖρας σμίλην καὶ ἤρχισε νὰ προπλάττῃ τὴν κεφαλὴν ἐνὸς Φαῦνου. Ἡμέραν τινα, καθ' ἣν εἶχε σχεδὸν τελειώσει τὸ ἔργον του, τῷ ἐπαρουσιάσθη ἀνὴρ ὡς τεσσαρακονταετής, δυσειδής, ὃς τις δῆθεν παρετήρει ὅ,τι ἤργαζετο. Ὁ νέος ἐργαζόμενος μετ' ἐνθουσιασμοῦ οὐδὲν ἐφρόντισε περὶ τοῦ ἀγνώστου, ὡς ἀν μὴ ἔμελεν αὐτῷ περὶ ἐκείνου καθὼς περὶ τῶν σμιλευμάτων πιπτόντων εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ. Μετὰ τὴν τελευταίαν σφυρηλάτησιν ἀπεχώρησεν ὀλίγον κατὰ τὸ σῆθηδες ὅπως παρατηρήσῃ τὸ ἔργον καὶ ἔμεινεν ἱκανοποιημένος. Τότε ὁ σιωπηλὸς μάρτυς θέτων τὴν χεῖρα ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ νέου γλύπτου. Φίλε, τῷ εἶπε, γλυκέως προσμειδιών, ἐὰν εὐδοκῇ, ἔχω σκέψιν νὰ σοὶ ὑποβάλω. — Σκέψιν περὶ τῆς τοῦ Φαῦνου μου κεφαλῆς; — Ἀκριβῶς—

Καὶ τίς εἶσαι ἵνα ἔχῃς τὸ δικαίωμα νὰ ἐπικρίνης τὸ ἔργον μου; — Οἷός καὶ ἂν εἶμαι, ἀδιάφορον· ἀρκεῖ σοὶ νὰ ἐπικρίνω ὀρθῶς. — Καὶ τίς ἀποφασίσει μετὰξὺ ἡμῶν; — Σὺ αὐτὸς ἔση ὁ κριτής. — Λέγε λοιπόν. — Δὲν θέλεις νὰ προτυπώσῃς γηραιὸν Φαῦνον γελῶντα; — Ἀναμφιβόλως. — Καλῶς, ποῦ εἶδες λοιπόν γέροντα ἔχοντα πάντας τοὺς ὀδόντας ἐν τῷ στόματι; — Ὁ Βωναρόττης ἐρυθρίασε δάκνων τὰ χεῖλη ἐνεκεν τῆς ὀρθῆς παρατηρήσεως. Ἀπελθόντος τοῦ ἀγνώστου διὰ τοῦ γλυφάνου ἀφήρησε δύο ὀδόντας τοῦ Φαῦνου του.

Ἴνα ποιήσῃ ἐντελέστερον τὸ ἔργον του ἐσχέφθη νὰ κοιλάνῃ τὸ οὐλον, ἀλλὰ στερούμενος τοῦ ἐργαλείου, ἀνέβαλεν εἰς τὴν ἐπαύριον. Ἀνοιχθέντος τοῦ κήπου, ὁ Μιχαὴλ Ἀγγελος εἰσῆλθεν, ἀλλ' ὁ Φαῦνος ἐξέλειπε· τὸναντίον εὔρε τὸν ἀγνωστον.

Ποῦ εἶναι λοιπόν ὁ Φαῦνός μου; ἠρώτησε πλήρης ἀγανακτήσεως ὁ γλύπτης. —

Ἀφηρέθη κατὰ διαταγὴν μου, ἀπεκρίθη ἐκείνος.

— Καὶ τίς εἶσαι ἵνα διατάξῃς ἐν τῷ κήπῳ Λαυρεντίου τοῦ μεγαλοπρεποῦς;

— Ἀκολούθησόν μοι καὶ θὰ τὸ ἤξεύρης. — Ἀκολουθήσω σοὶ ὅπως σὲ ἀναγκάσω νὰ μοὶ ἀποδώσῃς τὸν Φαῦνον. — Ἴσως θέλῃς; εὐχαριστήσῃ ἀφ' ἑαυτοῦ αὐτὸ ἐνθα εὐρίσκειται. — Ὁ ἄ-

ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ

Α153.41.46.0037

γνωστος ἔτεινε πρὸς τὸ μέγαρον πάντοτε ἀτάραχος καὶ γαλήνιος ἕως οὗ ἀφίκετο εἰς τὸν πυλῶνα· τότε ὁ νέος ἐπιστήτας αὐτὸν μέλλοντα νὰ εἰσέλθῃ· ποῦ πορεύεσαι, τῷ εἶπε, νῦν θέλομεν ἀποπεμφθῆ, λογίζεται ὅτι δυνάμεθα νὰ εἰσδύσωμεν ἐλευθέρως εἰς τὰ ἀνάκτορα τοῦ Δουκὸς;—Ὁ ἄγνωστος μὴ δίδων ἀπάντησιν εἰσέρχεται εἰς τὴν πρώτην αἴθουσαν· ὑπνῆρται καὶ φύλακες προσκυνούσιν αὐτῷ, καὶ ὁ Μ. Ἄγγελος ἠκολούθει αὐτῷ ἀνησύχως σκεπτόμενος καθ' ἑαυτὸν· μήπως εἶναι μέγας τις ὑπουργὸς τοῦ ἡγεμόνος; Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει κακῶς ἔπραξα ἀποτεινόμενος αὐτῷ τόσον ἀποτόμως. Οὐχ ἦττον ὅμως ὁ Φαῦνος μοὶ ἀνήκει καὶ πρέπει νὰ μοὶ τῷ ἀποδώσῃ—Ἐν τούτοις ὁ ἄγνωστος διήρχετο διὰ τῶν θαλάμων ἄνευ οὐδενὸς κωλύματος, καὶ ὁ νέος ἔτι μᾶλλον ἐκθαμβος κατὰ τὰ ἴχνη αὐτοῦ ἔβαινε. Φθάσαντες εἰς τὸ μέσον τοῦ μεγάρου, ὁ πρῶτος ἀνοίγει θύραν καὶ εἰσέρχονται εἰς λαμπροστόλιστον δῶμα πλήρες καλλιτεχνικῶν καὶ πολυτίμων ἀντικειμένων. Ὁ Μιχ. Ἄγγελος ἔστη εἰς τὸ κατώφλιον ἔντρομος καὶ ἀπολωλὸς· κατενόησεν ὅτι προσέβαλεν ἄτομον περιφανές καὶ ἐν ᾧ ἐσκέπτετο νὰ τῷ αἰτήσῃ συγγνώμην, ὕψωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ εἶδε τὸν γηραιὸν τοῦ Φαῦνον τεθέντα ἐπὶ ὀμβρίδαντος.

Βλέπεις καλῶς, τῷ εἶπεν ὁ ἄγνωστος μετὰ τῆς συνήθους αὐτῷ ἀγαθότητος, ὅτι ἐὰν διέταξα νὰ λάβωσιν ἐκ τοῦ κήπου τὸν Φαῦνον, ἔθῃκα αὐτὸν εἰς τόπον καταλληλότερον—Ἀλλὰ Θεέ μου! ἀπήντησεν ὁ νέος τεχνίτης, τί θὰ εἶπῃ ὁ ἡγεμὼν βλέπων τὸ εὐτελές τοῦτο πρόπλασμα μεταξὺ τόσον ὠραίων ἔργων;—Ὁ ἡγεμὼν σοὶ τείνει τὴν χεῖρά του, λάβε αὐτήν—Ὁ Μ. Ἄγγελος συγκεκινημένος ἔκυψε τὴν κεφαλὴν σφίγγων τὴν χεῖρα τοῦ Δουκὸς—Ἀπὸ τοῦδε, φίλε, θέλεις ζῆσαι εἰς τὸν οἶκόν μου, θὰ ἦται ὁμοτροπέζός μου, παρ' ἐμοὶ θὰ μελετήσῃς καὶ οὐδεμίᾳ ἔσεται διαφορά μεταξὺ σοῦ καὶ τῶν υἱῶν μου· θὰ ἔχῃς μανδύαν ὅμοιον ἐκεῖνῳ ὃν περιβάλλονται κατὰ τὰς ἑορτάς.—Κύριε, ἀπεκρίθη ὁ νέος, πρὶν ἢ ἀπολαύω τῶν δῶρων σου, ἐπέτρεψόν μοι νὰ δράμω πρὸς τὸν πατέρα μου ὅπως τῷ ἀναγγείλω τὴν τύχην μου· μὲ ἀπέβαλε τῆς οἰκίας ὡς παῖδα ὀκνηρὸν καὶ ἀνάξιον· νῦν ἐπιστρέφω ἐν-

πειθῆς καὶ πρᾶος. Εἰς τὸ μέλλον δύναμαι νὰ παρευρεθῶ θαρραλέως πανταχοῦ, ἀφ' οὗ ὁ Λαυρέντιος τῶν Μεδίκων, ὁ πρῶτος τοῦ αἰῶνος ἀνὴρ μὲ καθιέρωσε τεχνίτην.

Καλῶς λοιπὸν, πορεύθητι καὶ λέγε πρὸς τὸν πατέρα σου ὅτι ἡ προστασία μου θέλει ἐκτείνεσθαι ἐφ' ἅπασαν τὴν οἰκογένειάν του· λέγε αὐτῷ προσέτι νὰ προσέλθῃ πρὸς ἐμὲ αἰτούμενος ὅτι πλέον νομίζει κατάλληλον.

Ὁ γέρον Βωναρόττης ἠρίστα ἐν τῇ αἰθούσῃ, ἐξ ἧς δὲν ἠθέλησε νὰ ἐξέλθῃ μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ υἱοῦ, ὅτε ὁ νέος ὀρμητικῶς ἔκρουσε τὴν θύραν. Ὁ γέρον ἐδραμεν ἵνα ἀνοίξῃ, ἀλλὰ βλέπων τὸν Μ. Ἄγγελον, ὃν ἐκ πρώτης ὄψεως δὲν ἀνεγνώρισεν, ὑπεχώρησεν. Ὁ γέρον, ἀσθμαίνων, πλήρης κονιορτοῦ προσπίπτει εἰς τὰς πατρικὰς ἀγκάλας.—Μακρὰν ἐντεῦθεν, τρισάθλιε, μὴ μοῦ ἄψῃ, υἱὲ ἀνάξιε, μὴ μὲ ρυπάνῃς βορβόρου—Ἐρχομαι ἐκ τῶν ἀνακτόρων τῶν Μεδίκων.—

—Ὁ βούλομαι μαθεῖν πόθεν ἔρχεσαι, ἢ ὅτι πράττεις· εἶχον ἤδη υἱὸν ἐν ᾧ ἐστηρίζετο ἡ ἐλπίς τῆς οἰκογενείας, ἡ τοῦ γῆρατός μου παραμυθία· ἀλλ' οὗτος ὁ ἀχάριστος καὶ παρήκοος υἱὸς δὲν μοὶ ἀνήκει πλέον, ἐπώλητα αὐτὸν τῷ Σκιρλανδάτῳ ἀντὶ 18 φλωρίων.

—Πρὸς Θεοῦ, ἀκούέ μου, ἐπαναλαμβάνει ὁ νέος, προσπίπτων τοῖς αὐτοῦ γόνασι—Ἄπιστε! ἡ κατοικία σου ἀξία μετὰ τῶν οἰκοδόμων ἐστίν—

Ὁ νέος ἀπεκρίθη ἀλαζονικῶς ἡ κατοικία μου ἐστὶ ἐν τῷ τοῦ Δουκὸς μεγάρῳ, συνδιάγω μετὰ τῶν πρώτων τεχνιτῶν τῆς Φλωρεντίας, εἰμὶ συνδαιτυμὼν τῷ Λαυρεντίῳ τῷ μεγαλοπρεπεῖ.

—Θεέ μου, Θεέ μου! ἔξω φρενῶν ἐστί—Ἀκολούθει μοι, πάτερ, καὶ θὰ ἴδῃς. Ὁ Δουξ σὲ περιμένει, καὶ σοὶ προσφέρει ὑπουργημα κατ' ἀρέσκειάν σου.—Ὁ γέρον μᾶλλον ἐκπεπληγμένος ἢ τεθλιμμένος ἔμενε βεβουθισμένος εἰς τὰς σκέψεις του, ὅτε ὁ νέος ἀπήγαγεν αὐτὸν, παρὰ τὴν θέλησίν του εἰς τὸ τῶν Μεδίκων μέγαρον. Οἱ φύλακες τῷ ἐπέτρεψαν τὴν εἰσόδον· παρὰ τῶν αὐλικῶν ἠξιώθησαν ἀμφότεροι πολλῶν δεξιώσεων, καὶ φθάσαντες εἰς τὰς αἰθούσας τοῦ ἡγεμόνος οὗτος ἐπορεύθη εἰς προῦπάντησιν αὐτῶν λέγων πρὸς τὸν γέροντα· σὰς ἡνό-

ΛΕΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΛΕΜΟΣΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΛΕΜΟΣΙΑ

χλησα ὅπως αἰτήσω τὴν ἄδειαν νὰ μείνη μετ' ἐμοῦ ὁ Μ. Ἄγγελος καὶ πρὸς τούτους ἵνα συγχαρῶ ὑμῖν ἐπὶ τῷ υἱῷ τούτῳ, ὅς τις ἀποθήσεται ὁ πρῶτος τοῦ αἰῶνος τεχνίτης— Ὁ εἰκός μου τῷ ἀνήκει, προτείνετε τοὺς ὄρους· μόνον σὰς παρακαλῶ νὰ αἰτήητε ὑπὲρ ὑμῶν οἷον δὴποτε ὑπούργημα ἐπιθυμεῖτε.

—Ὁ γέρον ἀπήντησε στερρᾶ τῇ φωνῇ· διὰ τὸν υἱόν μου φρονῶ ὅτι πέντε δουκάτα κατα μῆνα θὰ ἦσαν πολλά· ὡς πρὸς ἐμέ ὑπάρχει θέσις κενὴ εἰς τὸ τελωνεῖον καὶ ἐλπίζω ὅτι θὰ ὑπηρετήσω ἐντίμως.—Θέλετε εἶσθαι πάντοτε πένης ἐκλέγων ἐπαγγέλμα τόσον εὐτελές.—Πλεῖον τοῦ δέοντος ἐστὶ πρὸς πατέρα οἰκοδόμου.

(ἔπεται συνέχεια)

Φ. ΔΙ ΜΕΝΤΟΣ.

ΟΙ ΝΕΚΡΟΙ ΜΑΣ

Ἀφιερῶται τῷ φίλῳ I. Γ. Τσακκσιάνῳ.

*Ah, nella terra
Pure vi han cose che somiglian molto
Alle stelle del cielo.*

De Cesaris.

ΗΣΑΝ πλάσματα ὠραῖα ὡς ἡ ἀκτίς ἐκρινουῦ ἡλίου ἦσαν νέοι ἄνδρες, ἐνθουσιώδεις ὡς ἡ ἔξαρσις πρώτου ἔρωτος, ἦσαν ἄνδρες σεβαστοί, ἰσχυροὶ ὡς ἐκ τῆς πείρας· ἡ παγερά τοῦ θανάτου πνοὴ ἐσβέσεν αὐτούς, ἡ δὲ γῆ, ἐσχάτου πένθους πέπλος, καλύπτει τὰ προσφιλῆ ὀστᾶ των.

Εἰσερχόμενος ἐν τῷ ἱερῷ περιβόλῳ ὅπου, ἐντὸς σιγηλοῦ λάκκου κεῖνται τὰ λείψανα ἀνθρώπου ὅστις ἐκινεῖτο καὶ ἐσκέπτετο, ὡς κινεῖσαι καὶ σκέπτεσθαι καὶ σὺ, δὲν αἰσθάνεσαι ἐν τῇ καρδίᾳ σου ἠδεῖαν τινα στοργήν, μυστηριώδη τινα δύναμιν συγκινοῦσάν σε; Εἶναι ἡ φωνὴ τῶν νεκρῶν.—Ἐρωτήσατε τοὺς τάφους καὶ αὐτοὶ θὰ σὰς ἀποκριθῶσιν. Ἄπ' αὐτῶν πνέει πνοὴ ἀγίας ἠδύτητος, συμφωνία σοβαρᾶς μελαγχολίας καὶ ὑψηλῆς στοργῆς, ἥτις εἶναι ἡ ἁρμονία τῆς ψυχῆς ἐξαγνισθείσης ἐν τῷ φωτὶ τοῦ ἀπείρου.

Ἐκαστος τύμβος ἔχει καὶ τὴν ἱστορίαν του· μόνος, ἔρημος, ἡμελημένος παρὰ πάντων, ὁ τύμβος οὗτος εἶναι τὸ ἱερὸν μυστικὸν πύκνισμα ἰσως παραπτωμάτων διὰ θερμῶν ἐξίλασθέντων δακρῶν, ὁ ἄλλος ἐκεῖνος

ὁ κεκοσμημένος διὰ στεφάνων πλεχθέντων ὑπὸ ἐρωτευμένης κόρης, ἀφηγεῖται εὐτυχίαν αἰφνης ὑπὸ σκληρᾶς διακοπῆσαν ἀσθενείας· ἐδῶ πτωχὸν θῦμα ἐνδείας καὶ ἱστορία ὀλόκληρος παθημάτων καὶ δακρῶν· ἐκεῖ οἱ εὐγενεῖς πόθοι τῆς μεγαλοφυΐας καταπνιγέντες ὑπὸ ἀκαταραχῆτου κακοδαμονίας.

Ὡ, πόσα μυστήρια ὑπὸ τὴν σφραγίδα πτωχῶν σαυρῶν! πόσοι ἀκατάληπτοι πόνοι! πόσαι ἐλπίδες ψευθεῖσθαι! πόση γενναία ἀγανάκτησις καταποθείσα, συσταλεῖσα!

Ὡς οἱ ἀστέρες τ' οὐρανοῦ μὲ τὸ ἀλαμπές αὐτῶν φῶς ἐμπνέουσι γαλήνην εἰς τὴν καρδίαν, οὕτως ἡ πνοὴ τῶν, νεκρῶν, ἀποτελουμένη ἐκ τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἡρεμίας τοῦ τάφου, μᾶς ἐνισχύει ἵνα ἀγαπῶμεν. Ὅτε θύματα κακοδαμονίας ἀπελπίζομεθα ἐκ τῶν ζώντων τότε μακρὰν αὐτῶν ἐν μονήρει σκέψει ἀναπολοῦμεν τοὺς νεκροὺς ἡμῶν, καὶ ἡ ἀνάμνησις αὐτῶν γλυκαίνει τὴν ἐντὸς ἡμῶν πικρίαν καὶ μᾶς ἐμπνέει εὐγενεῖς αἰσθημα οἴκτου πρὸς τὰς ἀθλιότητας τῶν ἐλεεινῶν, ἡ ἀνάμνησις τῶν νεκρῶν μας, εἶναι εὐσεβῆς αὔρα ἐξυπνίζουσα τὴν πίστιν καὶ θελιτοῦσα ἡμᾶς.

Ἄς ἀγαπῶμεν τοὺς νεκροὺς ἡμῶν καὶ τὴν μνήμην αὐτῶν ἅς περιβάλλομεν διὰ θρησκευτικοῦ φίλτρου, εἰς αὐτοὺς ἅς ἐμπιστευόμεθα τοὺς πόνους ἡμῶν. Τίς δύναται νὰ ἐκφράσῃ τὴν παραμυθίαν δάκρυος ἐνμονώσει ρεῦσαντος ἐπὶ τοῦ τάφου τῆς μητρὸς, τῆς θανούσης φίλης.

Ἄς κοσμοῦμεν δι' ἀνθέων τοὺς τάφους των. Ἐν μέσῳ τοῦ θαυπρασίνου χρώματος τῆς μελαγχολώδους κυπαρίσσου ἅς προκύπτῃ τὸ ἀβρὸν λευκὸν ρόδον, σύμβολον γλυκειᾶς μελαγχολίας, πόνου στοργῆς. Ἐρὸν βεβαίως ἀνάθημα πρὸς τὰς ψυχάς, αἵτινες τοσοῦτον μᾶς ἠγάπησαν ἐδῶ κάτω, εἶναι ἡ τῶν ἀνθέων καλλιέργεια καὶ ἡ εἰρήνη τῆς καρδίας.

Αὐταὶ μετὰ στοργῆς θὰ μᾶς ἐπιβλέπωσι.—«Κατελήφθητέ ποτε ἐν ἐπισήμῳ στιγμῇ αἰφνης ὑπὸ τινος ὀπτασίας, ὑπὸ τινος σκέψεως, ὑπὸ ἀστραπῆς ὑψηλῆς τινος ἰδέας ὑπὸ ἀκτίνος φωτεινοτέρας τῆς αἰωνίας ἀληθείας; Ἴσως τὸ μέτωπόν σας ἐλαφρῶς ἐθώπευε πνοὴ τοῦ ὄντος ἐκείνου τὸ ὁποῖον ὑπὲρ πᾶν ἄλλο ἠγαπήσατε καὶ παρ' οὗ ἠγαπήθητε. Ἦσθάνθητέ ποτε, καθ' ἓν στιγμὴν μὲ τὴν ψυχὴν ἀσχάλλουσαν πλέον ὡς ἐκ τῶν ἀπογοητεύσεων, ὡς ὑπὸ ψύχους τρέμοντες ἐπλανῆσθε ὑπὸ τὴν παγερὰν προσέγγισιν τῆς ἀμφιβολίας, τὴν ταχεῖαν θερμότητα σκέψεως τινος ἀγάπης καὶ πίστεως θερμίνουσαν τὴν καρδίαν σας καὶ νέαν παρέχουσαν ὑμῖν ζωὴν; Ἴσως ἦτο φίλημα τῆς μητρὸς σας, τὴν ὁποῖαν θανούσαν εἰργάζεσθε, καὶ ἥτις ἐμειδίξ ἐπὶ τῇ ἀπάτη σας; Οὗτο λέγει ὁ Μαρτίνος ΚΗ' Ἐνθυμώμεθα τῶν ἡμετέρων νεκρῶν, εἶναι πολλοὶ καὶ διὰ πολλῶν ἐκοσμοῦντο ἀρετῶν· ἐνθυμώμεθα αὐ.

τῶν παρὰ τὰς ἡρέμους ἐστίαις, ἐν τῇ φιλοστοργῷ ἡρεμίᾳ τῶν οἰκογενειακῶν συνδιαλέξεων. Καὶ ἀφοῦ εὐλικρινῆ ἀπονεύμενον σεβασμὸν πρὸς τοὺς ἀγαπητοὺς ἡμῶν συγγενεῖς, πρὸς τοὺς φιλάτους φίλους, ἃς ὑψώσωμεν τὴν διάνοιαν πρὸς τὸν τάφον τῶν γενναίων ἐκεῖνων ψυχῶν, αἵτινες τὰς ἡμέρας αὐτῶν ἀνέθηκαν εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ἀληθείας. Ὡ, πόσων τοιούτων ἀναμνησκόμεθα!

Μητέρων, αἵτινες ἐν τῇ στενώσει τῆς ἀπελπιστικωτέρας δυστυχίας ἀλώθητον ἐτήρησαν τὴν συνειδησιν τῶν πρὸς τὴν πατρίδα καθηκόντων συζύγων, αἵτινες ἄγνωστοι μάρτυρες, μετὰ τοῦ συζύγου συνεμερίσθησαν τὴν ἐξορίαν καὶ τὴν φυλακὴν καὶ ἐκ τῶν μακρῶν παθημάτων καταβληθεῖσαι ἀπέθανον ἀνδρῶν, οἵτινες ὑπὸ τῆς αὐταπαρνήσεως ἐνισχυόμενοι, ὑπὲρ τῆς εὐημερίας ἄλλων τὸ ἴδιον ἐθυσίασαν συμφέρον, οἵτινες ἐζήσαν ἀπηνῶς καταδικασόμενοι καὶ ἐκλείσαν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀγαπῶντες καὶ συγχωροῦντες. Ὡ! ἀναμνησκόμεθα αὐτῶν, τὰ δὲ ὀνόματά των ἔστασαν σεβαστῇ, εὐσεβῆς παράδοσις.

(ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ)

Γ. Κ. ΣΦΗΚΑΣ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΝ ΦΛΩΡΕΝΤΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟ 1439

γενομένης Ἑνώσεως τῶν δύο Ἐκκλησιῶν

ΓΝΩΣΤΟΝ ἔστιν ὅτι τὰ διαχορίζοντα τὰς δύο Ἐκκλησίας αἷτια εἰσι μῆδαμινὰ καὶ ὅλως ἀσήμαντα, ἀναπτυχθέντα ἐπ' ὀλίγον μόνον καὶ μόνον ὡς ἐκ τῆς ἐπιμόνου ἀντιδράσεως τῶν κληρικῶν ἀμφοτέρων τῶν Ἐκκλησιῶν. Πολλὰκις ἐγένοντο ἀπόπειραι πρὸς συνένωσιν τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, καὶ ἐν ἔτει 1439 ἐν Φλωρεντίᾳ συνήλθε σύνοδος συγκατεμένη ἐκ τοῦ Σ. Πάπα Εὐγενίου Δ', τοῦ Αὐτοκράτορος Ἰωάννου Παλαιολόγου καὶ πλείστων ἀντιπροσώπων Πατριαρχῶν καὶ Καρδινάλιων. Πολλὰ συνευζητήθησαν ἐμβριθῶς ἐν πολλαῖς συνεδριάσεσι κατὰ τὴν σύνοδον ἐκείνην, τὰ δὲ ἐπισημότερα γεγονότα ἀναφαίρονται ἐν τῷ συνταχθέντι πρωτοκόλλῳ, ὅπερ καὶ ἐν περιλήψει κηχαρίζομεν, καθόσον ἐξ αὐτοῦ πασιφανῶς ἐξάγεται ἡ ἀγαθὴ προαίρεσις τῶν συνελθόντων καὶ ἡ ἐλαχίστη διάστασις, ἥτις χωρίζει τὰς δύο ταύτας ἀδελφὰς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Ἡ ἔνωσις ἐγένετο, χαρὰ δὲ καὶ ἀγαλλίασις κατέλαβε τὸν κόσμον. Κατὰ τὴν 4ην Ἰουλίου 1439 ἐν τῷ ἐν Φλωρεντίᾳ Ναῶ τοῦ Ἁγίου Φραγκίσκου συνήλθον ἅπαντα τὰ μέλη καὶ ὑπεβλήθη προ-

τόκολλον, ὅπερ τὴν ἐπομένην 8ην Ἰουλίου ὑπέγραψαν ὁ τε Σ. Πάπας καὶ λοιποὶ ἀντιπρόσωποι τοῦ δυτικοῦ καὶ ἀνατολικοῦ κλήρου. Τὴν ἐπομένην ἡμέραν 6 Ἰουλίου 1439 ὁ τε Σ. Πάπας Εὐγένιος ὁ Δ. καὶ οἱ λοιποὶ Πατριάρχαι καὶ Καρδινάλιοι, ἐνδεδυμένοι τὰς ἐπισημοτέρας αὐτῶν στολὰς ἐν τῷ ἐν Φλωρεντίᾳ ναῶ τῆς Ἁγίας Μαρίας (Santa Maria) ἔψαλλον δοξολογίαν (Te Deum) εὐχαριστοῦντες τὸν Ἕψιστον ἐπὶ τῇ ἐπιτυχίᾳ ταύτῃ συμφιλιώσει καὶ ἀνεγνώσθη μεγαλοφώνως εἰς ἐπήκουον πάντων τὸ ἔγγραφον φέρον τὰς ὑπογραφὰς τοῦ Σ. Πάπα Εὐγενίου Δ, τοῦ Αὐτοκράτορος Ἰωάννου Παλαιολόγου, τῶν Ἀντιπροσώπων τῶν Πατριαρχῶν, τῶν Καρδινάλιων καὶ ὅλου τοῦ ἀνατολικοῦ καὶ δυτικοῦ κλήρου τοῦ παρόντος ἐν τῇ οἰκουμένη ἐκείνῃ συνόδῳ. (Actes du Concile général de Florence. Tom. I. pag. 663). Ὁ Μητροπολίτης Νικαίας Βησαρίων τὸ ἀνεγνώσεν ἑλληνιστὶ καὶ ὁ Καρδινάλιος Ἰούλιος λατινιστὶ.—Εὐφραίνεσθωσαν οἱ οὐρανοὶ καὶ ἀγαλλιᾶσθω ἡ γῆ, λέγει τὸ πρωτόκολλον, ἀφήρηται μὲν γὰρ τὸ μεσότοιχον τὸ τὴν δυτικὴν καὶ ἀνατολικὴν διαιροῦν ἐκκλησίαν, εὐφραίνεσθω καὶ ἡ μήτηρ ἐκκλησία τὰ ἑαυτῆς τέκνα μέχρι τοῦδε πρὸς ἄλληλα στασιάζοντα εἰς ἐνόττητά τε καὶ εἰρήνην ἡδὴ ἐπανιόντα ὁρῶσα, καὶ ἡ πρῶτη ἐπὶ τῷ χωρισμῷ αὐτῶν πικρότατα κλαίουσα ἐκ τῆς νῦν αὐτῶν θαυμαστῆς ὁμοιοῦσας ἀνεκφράστῳ χαρᾷ τῷ παντοδυνάμῳ εὐχαριστεῖτω θεῷ. Πάντες συνευφραίσθωσαν οἱ πνιταχοῦ τῆς οἰκουμένης πιστοὶ καὶ τῷ ἀπὸ Χριστοῦ ὀνόματι κεκλημένοι τῇ μητρὶ τῇ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ συναγαλλέσθωσαν.

(Ἐπεται τὸ τέλος)

ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ ΤΕΡΤΣΕΤΗΣ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ

διήγημα

(συνέχ. καὶ τέλος.)

Ἐάσωμεν λοιπὸν χαίρειν τὸν Λιβέριον Γερακάρων. Ἡμεῖς ἐνδιαφέρει μόνον ἡ τύχη τῆς Ἀναστασίας. Ἄνωτά τῆς τῆς φαντασθῆ τῶσον κατέπληξεν αὐτὴν τὸ γεγονός ταῦτα. Ἐκλαυσε πὸ μέγαλον ὄνειρον ὅπερ τόσον αἰφνιδίως διελύθη ἐθορήνησε διὰ τὴν φρενέπλητην, ἥτις ἐπὶ τοσοῦτον τὴν ἐφενάκιζεν. Ἐκεῖνο

ἔπερ ἐξέλαθεν ὡς ψυχὴν οὐδὲν ἄλλο ἦτο εἰμὴ θρωμερός κάλυψος. Ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον ἠγάπησεν ἦτο ἄνθρωπος ποταπὸς χαμερπῆς ἄνευ καρδίας.

Τὸ μέγιστον μέρος τῆς περιουσίας τῆς ἔλαβε φεύγων μεθ' ἑαυτοῦ ὁ ἄρπαξ σύζυγος· ἀλλὰ τοῦτο οὐδόλως ἐσκέφθη ἢ Ἀναστασία. Ἐσκέφθη μόνον καὶ ἐλυπήθη διὰ τὸν ἀπολεσθέντα ἔρωτά τῆς· οὕτω τοῦλάχιστον θεώρει αὐτὸν ἐπὶ τινὰς ἡμέρας. Ἄλλ' ὁ καιρὸς παρερχόμενος διέλυε τὴν πλάνην. Ἄν καὶ περιφρονοῦσα ἦδη καὶ ἀπαξιούσα ἀκέφως τὸν εὐτελεῖ ἐκείνον ἄνθρωπον, ἐν τούτοις ἐξηκολούθει νὰ τὸν ἀγαπᾷ.

Ἡ ἀπόφασις αὐτῆς ἐγένετο στερεὰ, ὡς εἶχε γίνῃ καὶ πρὶν μηχανευθῆ τὸ ὀλέθριον ἐκεῖνο σχέδιον ὁ καινοῦργος Μανιάτης. Ἐθεώρησεν ἑαυτὴν χήραν, περιώρισε τὰ ἔξωδά τῆς καὶ ἐζῆ ἐν τῇ στεροῇ παραμυθουμένη πάντοτε ὑπὸ τῆς καλῆς Κουζινηῆς ἧτις καὶ ἐν τῇ δυστυχίᾳ δὲν ἐγκατέλιπε τὴν ἀνεψιάν τῆς.

Τὸ μέγεθος τῆς συμφορᾶς ἀμαυροῖ τὸν φθόνον. Αἱ φαναριώτισσαι, αἵτινες πρότερον ἐχαιρεκᾶκουν διὰ τὸν ἐπιβληθέντα τῇ Ἀναστασίᾳ γάμον, ἦδη συνεπόνουν αὐτῇ καὶ συνεκινούντο διὰ τὸ πάθημά τῆς.

Μετὰ ὀκτὼ μηνῶν περιοδεῖαν ἀνά τὰς πόλεις τῆς Ἰταλίας ἐπέστρεψεν εἰς τὴν γενέτειραν ὁ Ἀλέξανδρος, κάλλιστα μὲν ἔχων κατὰ τὸ σῶμα, συρόμενος ὅμως ὑπὸ τοῦ πόθου νὰ ἐπανίδῃ καὶ πάλιν ἐκείνην, τὴν ὁποῖαν ἐπὶ τῷ θορύβῳ τῶν ταξειδίων καὶ τῇ ἀλλεπαλλήλῳ μεταβολῇ θεαμάτων καὶ τέρψεων δὲν κατόρθωσε νὰ λησμονήσῃ. Επέστρεψε καὶ ἔμαθε τὰ πάντα.

Εἶδεν αὐτὴν τὴν πρὸ ὀλίγων μόλις μηνῶν χαρίζουσαν, ροδινὴν, τρυφεράν ἀλλὰ καὶ μογαλοπρεπῆς νεκνίδα ἐπανεβλέπε καταβεβλημένην ἐκ τῶν θλίψεων, ὠχρὰν, μελανεῖμονα, χήραν συγχρόνως καὶ ὑπανδρον γυναικᾶ. Τὰ δάκρυα εἶχον θολώσει τὴν λάμψιν τῶν ὀφθαλμῶν τῆς, τὸ ὠραῖον τῶν παρεῖων τῆς χροῶμα εἶχεν ἐξαφανισθῆ ὑπὸ τὴν ἀσθενικὴν ὠχρότητα καὶ ἡ ἐπηρμένη αὐτῆς ὄρωσις εἶχε ταπεινωθῆ ὑπὸ τῶν ἐπελθόντων αὐτῇ συμβαμάτων. Καὶ ἐν τούτοις ἦτο ἀκόμη ὠραία· οἱ πόνοι οἱ ἐπίγειοι δὲν ἦσαν ἱκανοὶ νὰ ἐξαφανίσωσι τὸ οὐράνιον κάλλος.

Ἐπὶ τῇ θεᾷ αὐτῆς ὁ Ἀλέξανδρος ἠσθάνθη ἀναγεννώμενον μετὰ διπλάσιας δυνάμεως τὸ βαθύ πρὸς αὐτὴν πάθος του. Πόσον αἱ δύο αὐταὶ ὑπάρξεις ἦσαν πεπλασμέναι ἵνα συνενωθῶσι καὶ πόσον εὐτυχεῖς θὰ ἦσαν εἰν ἠγαπῶντο ἀμοιβαίως μετ' ὅλην τὴν ἀγνότητα καὶ τὸ αἶσθημα ἔπερ ἐνέκλειον αἱ καρδίαι των.

Ἄλλὰ δὲν συνενοήθησαν καὶ ἐξέσαι βίον κακοδαίμονα.

Δι' ἐπιστολῆς του ὁ Ἀλέξανδρος προσέφερον εἰς τὴν Ἀναστασίαν τὴν καρδίαν του, τὰ πλοῦτη του καὶ τὸ ὄνομά του εἰν ἐδέχετο νὰ γίνῃ ἰδική του. Δὲν ἐζήτηε παρ' αὐτῆς τὸν ἔρωτα ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον εἶχε πρὸς τὸν πρῶτον αὐτῆς σύζυγον τῇ ἐζήτηε μόνον τὴν φιλίαν τῆς, τὴν ἐκτίμησιν τῆς, τὴν ἀδελφικὴν τῆς ἀγάπην. Ὁ Πατριάρχης, προσέθετεν, ἦν ἔτοιμος ἀνά πᾶσαν στιγμὴν νὰ δώσῃ αὐτῇ τὸ διαζύγιον. Ἠλπίζεν ὅτι δὲν θέλει ἀρνηθῆ τὴν τελευταίαν ταύτην χάριν ἵνα ἀποδώσῃ τὴν εὐτυχίαν εἰς ἐκεῖνον ὅστις ἔνεκα τῆς καλλονῆς τῆς, ἀπώλεσε τὴν γαλήνην τοῦ βίου του.

Τοιαῦτα περιεῖχεν ἡ ἐπιστολὴ τοῦ Ἀλεξάνδρου.

Τὶ θὰ ἔπραττε πᾶσα ἄλλη εἰς τὴν θέσιν τῆς Ἀναστασίας; Ἄγνοοῦμεν. Ἐν τούτοις ἐκείνη δὲν συνήνεσε. Δὲν τὸ ἔπραξεν ἀλλὰ προὔτιμησε νὰ μείνῃ πιστὴ εἰς ἐκεῖνον ὅστις ἐδηλητηρίασε τὰς πρώτας τῆς νεότητός τῆς ἡμέρας καὶ ὅστις ὑπῆρξεν ὁ αἴτιος τῆς προώρου ἐκλείψεως τοῦ ἀστεροῦς τούτου καλλονῆς.

Ναὶ, τῆς ἐκλείψεως.—Διότι ἡ Ἀναστασία δὲν ἐπέζησε πολὺ μετὰ ταῦτα, ἀλλ' ὡς ἄστρον ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει τῆς ἡοῦς, ἐμαράνθη ὠχρίασε καὶ ἐσθῆθη μετ' ὅλην τὴν ἔρωτα τοῦ Λιμπεράκη εἰς τὴν καρδίαν.—Ἀπέθανεν ἐκ μαρασμοῦ.

Καὶ ἐν τούτοις κατηγοροῦσι οἱ ἄνδρες τὰς γυναῖκας ἐπὶ ἀπιστία.

A. Σ. ΜΑΤΕΣΙΣ.

II. ΧΙΩΤΟΥ

χειρόγραφον μνημονεῖον θησαυρόν
κρυφθέντα ἐν Μονεμβασίᾳ
ἐπὶ τοῦ πολέμου τῶν 1716.

Ὁ δικηγόρος Νικόλαος Μινώτος πρὸς τοῖς πολλοῖς βιβλίοις, τὰ ὁποῖα ἐδώρησεν ἡ Λέσχῃ ὁ «Ζάκυνθος» εἰς τὴν βιβλιοθήκην Ζακύνθου μοι ἐνεχείρησεν καὶ τὸ ἐξῆς χειρόγραφον εὑρεθὲν ἐν τοῖς οικογενειακοῖς του ἐγγράφοις ὅπως διασώζεται μετὰ τῶν ἄλλων χειρογράφων τῆς δημοσίας βιβλιοθήκης. Ἡ ἐπιστολὴ δὲ τοῦ Κυρίου Μινώτου διασαφίζει τὸ ὄνομα τοῦ γράψαντος, τὴν χρονίαν καὶ τὸ ἀντικείμενον.

Ζάκυνθος τὴν 14 Μαΐου 1886.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

Φίλε Κ. Π. Χιώτη

ἐπὶ τῆς δημοσίας βιβλιοθήκης.

Εὑρον μετὰ τῶν διαφορῶν ἐγγράφων τέσσαρας ἐ-

λίδας γεγραμμένας εἰς τὴν τότε καθομιλουμένην ἐνταῦθα γλώσσαν, ὑπὸ τοῦ Κανονικοῦ (α) Ἀλεξάνδρου Ρώσση. Εἰς τὴν πρώτην σελίδα εἶναι γεγραμμένη μνεῖα περὶ ἐνὸς θησαυροῦ εἰς τὸ φρούριον τῆς Μονεμβασίας. Ἐγγράφη κατὰ τὰ ἔτη 1792. Εἰς τὰς ἄλλας σελίδας εἶναι σημειωμένα διάφορα συμβάντα περὶ σταφίδος καὶ ἐτέρων καρπῶν τῆς νήσου, διάφορα συμβουλαὶ καὶ εὐχαὶ ἐνὸς καλοῦ ἀνθρώπου καὶ παραγγελίαι διάφοραι περὶ γεωργικῆς. Ἐγράφησαν ἅπαντα ἀπὸ τὰ ἔτη 1784—1822. Σὺς πέμπω τὸ ἔγγραφον τοῦτο, ὅπως συγκαταλεχθῆ καὶ διασώζηται μετὰ τῶν ἄλλων τῆς βιβλιοθήκης. Εἶναι περιεργον τὸ ἔγγραφον διὰ τὸν μῦθον τοῦ θησαυροῦ.

Σὲ ἀσπάζομαι ὁ φίλος σας

Νικόλαος Μινώτος.

Α.

χειρόγραφον μνεῖα θησαυροῦ.

1792 Μαΐου 15 γράφω τὸ παρὸν διὰ νὰ ἤθελε ἐξουσιουθῆ (1) εἰς κάθε καιρὸν, οὕτινος μέλλει νὰ λάβῃ ἐτοῦτο τὸ καλὸ μὲ τὸ νὰ παρῆ ὁ τόπος ἀπὸ Χριστιανόν· καὶ ἐτότεσ ὅποιος θελήσῃ μὲ μεγαλώτατην τέχνην, νὰ πάῃ νὰ νοικιάσῃ τὸ παρὸν σπητι καὶ περιβόλι, παγαίνοντας εἰς τοῦτον τὸν τόπον. Ὅμως ἀκούσατε κληρονόμοι διὰ ἐνθύμησι. Κουβεντιάζοντας μὲ ἕνα ὀνομαζόμενον Γιαννάκην Πιτόρον εἰς τὴν Ζάκυνθον στὴν σκοντράδα (2) τοῦ ἀγίου Νικολάου τῶν Γερόντων κοντὰ εἰς τὸ καμπαναριο τοῦ αὐτοῦ ναοῦ, μοῦ εἶπε πῶς ἔλαβε μία παραγγολὴ ἀπὸ μία γυναῖκα Δαντόλου, ἡ ὁποία φημιλία ἐκατοικοῦσεν εἰς τὸν Μωρέα στὴν χώρα τῆς Μονεμβασίας εἰς τὸ κάστρο. Ὁ ὁποῖος Πιτόρος παρακαλεστώσ ἀπὸ τὴν αὐτὴν φαμελία ἐπῆγεν εἰς τὴν αὐτὴν χώραν ἀπόστα (3). Καὶ ἐμπαίνοντας ἀπὸ τὴν στεριὰν εἰς τὸ κάστρο ποῦ εἶναι περ τρεμοντάνα (4) παγαίνοντας στὴν ρούγαν περ πονέντε εἰς καμπόσον διάστημα, βρέσκεις ἕνα παλάτι μεγάλο μὲ ἕνα περιβόλι γεναμένο ἀ σκάλες (5) καὶ κάθε σκάλα ἔχει καὶ τὴν λίμνην του. Τὸ σπιτι ἔχει ἕνα πόντεγο ἡ γρον σάλα, μὲ πέντε κάμεραις κάθε μερία, καὶ τὸ ἀπάνου ἀπαρταμέντο (6) ἔχει δέκα κάμεραις. Ἀπ' ἐξω ἀπὸ τὸ πορτόνι (7) βλέπεις μίαν Ἄρμα (8) μὲ δύο κρῖνους καὶ ἀποκάτου ῥιγάδα ἡγσιν δάμα. Ὅλαις πόνταις καὶ παραθύρια εἶναι μὲ κολόνας μαρμαρέναις, ἀνώφιλια καὶ κατωφιλια μονοκόμματα.

[α] Κανονικὸς λέγεται ὁ ἐκκλησιαστικὸς ἀξιωματικὸς τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας ἱερεὺς.

(1) ἐκτελεσθῆ—(2) περιοχὴν—(3) ἐπὶ τούτῳ—(4) πρὸς βορᾶν—(5) κλιμακῆδεν—(6) δῶμα—(7) Πυλῶν—(8) οἰκίστημον.

Μπαίνοντας εἰς τὸ αὐτὸ παλάτι, βρέσκεις μία θρύση μὲ μία χοντρή κάνουλα, ποῦ τρέχει νερὸ, καὶ εἰς τὴν γῆν ἔχει μία σκούρα (9) εἰς τὸν πάτον τρούπια, ποῦ περνάει μὲ κανάλια τὸ νερὸ στὸ περιβόλι. Ἐκεῖ βλέπεις χάμου εἰς τὴν γῆν ἡγουν; στὸ σαλίτζο (10) ἕνα μάρμαρο τοῦ μακροῦ ὡς μία ἡμισυ ὀρία, καὶ τοῦ χόντρου δάκτυλα 4. Τὸ αὐτὸ μάρμαρο ἔχει δύο κουλούρια προύντζινα διὰ νὰ σέρνεται. Μὰ πέρωντας τὸ αὐτὸ κάστρο οἱ Τοῦρκοι, ἔτσι οἱ νοικοκυραῖοι τοῦ σπιτιοῦ τὰ ἐτζάκισαν τὰ αὐτὰ κουλούρια διὰ νὰ μὴ γνωριστῆ, καὶ ἐκλείσαν ἴταις τρούπαις καὶ τὸν γύρον τοῦ αὐτοῦ μαρμαροῦ μὲ στάχτη ἀσθέσση καὶ πορτζολάνα μὲ τὰ χέρια τους, καὶ φκίνονται ἡ δακτυλικίς. Τὸ αὐτὸ μάρμαρο ἔχει μία τέχνη ὁποῦ εἶναι ὅτι δὲν ἀσικόνεται, μόνον σκοτώντας το μὲ ἀργάνια (11, τρέχει τὸ μάρμαρο ἐμπρὸς ἔτσι γεναμέσο ἀπόστα (12) καὶ ἀνοίγε μὲ εὐκολίη, τόμου (13) εἶχε τὰ δύο ἀνέλα, ποῦ ἐβγαλαν. Ὅμως ἀνοίγοντας τὸ βλέπεις δελόγγου (14) ἕνα χάος, ὁποῦ ἀδ εἶχαν διὰ κρυψίωνα, καὶ ἐκεῖνο εἰς καιρὸν αἰχμαλωσίας τοῦ αὐτοῦ κάστρου. Οἱ αὐτοὶ Δανδολαῖοι οἱ νοικοκυραῖοι τοῦ αὐτοῦ σπιτιοῦ ἐβγαλαν ὄλον τους τὸ ἀσημοχρύσαφο μέσα, καὶ ἐτράβιζαν τὸ μάρμαρο καὶ ἐτζάκισαν τὰ κουλούρια, καὶ τὸ ἐφραζαν μὲ τὰ δάκτυλά τους, ὡς ἀνωθεν εἶπαμεν. Μοῦ εἶπαν πῶς ὄλο τὸ αὐτὸ ἀσημοχρύσαφο νὰ εἶναι 15 χιλιάδες τζεκίνικ. Τοῦτο εἶναι εἰς τὸ κάστρο τῆς Μονεμβασίας. Καὶ ἡ αὐτὴ ἀνοτασιὸν (15) ἄς εἶναι κρυφὴ, καὶ ἄς μὴ κυβεντιαστῆ, μόνον ἄς τὸ ξεύρουσι οἱ κληρονόμοι διάδοχοί μας, ἂν τοὺς μέλλῃ μὰ μὲ μεγάλη φρονιμάδα καὶ τέχνη διὰ νὰ μὴ τοὺς προξενήσῃ καμία ζημία καὶ κἀνα τέλος ἀπεθυμῶντας σας πᾶσαν εὐτυχίαν. Ἀμήν.

ΚΑΝΟΝΙΚΟΣ ΛΑΕΞΑΝΔΡΟΣ ΔΕ ΡΩΣΗΣ.

ἔγραφα τὸ παρὸν.

(ἔπεται συνέχεια)

EMMEINA

(ἐκ τῶν τοῦ Alfred de Musset

Μετὰφρασις

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Δ. ΜΑΝΕΣΗ.

Μεταξὺ τῶν συχνάζόντων εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Δὲ Μιρσάν ἦτο γένος τῆς ὀνομαζόμενης Γκιλδερτ. Γνωρί-

(9) δεξιάμενη—(10) κλιμακῆδεν—(11) ἐργαλεῖα—(12) ἐξέστηδες—(13) ὑπόστειν—(14) παρευθὺς—(15) σημεῖωσις.

ζω κυρία ότι όμιλών εις ύμᾶς περί τούτου ἐγγίζω εὐαίσθητον χορδὴν, καὶ δὲν γνωρίζω πῶς ν' ἀποφύγω.

Ἦρχετο πρὸ ἑξ̄ μηνῶν ἀπαξ ἢ δις τῆς ἐβδομάδος παρὰ τῆ κομήσση καὶ ἐκεῖνο ὅπερ δι' ἐκείνην ἡσθάνετο ἴσως δὲν πρέπει νὰ ὀνομασθῆ ἔρως· ὅ,τι δῖποτε καὶ ἂν εἶπον ὁ ἔρως εἶνε ἡ ἐλπίς, καὶ ὅποιανδήποτε ἰδέαν εἶχον περί τῆς Ἐμμελίνας οἱ φίλοι τῆς, καὶ ἐὰν αὕτη ἐξ̄ ἀγάπης πρὸς τούτους ἐνεπνέετο, ἡ διαγωγή τῆς καὶ ὁ χαρακτήρ τῆς, δὲν τῆ επέτρεπον νὰ τοὺς ἐνθαρρύνῃ. Οὐδέποτε ἐπὶ παρουσίᾳ τῆς Δέ Μαρσάν ὁ Γκίλμπερτ ἀπηύθυνεν ἐκυτῶ τοιαύτας ἐρωτήσεις. Συνεπάθει πρὸς τὴν Ἐμμελίαν διὰ τὴν συναναστροφὴν τῆς, διὰ τὸν τρόπον τοῦ θεωρεῖν, διὰ τὰς διαθέσεις τῆς, διὰ τὸ πνεῦμα τῆς, διὰ τὴν ὀλίγην πονηρίαν τῆς, ἥτις εἶνε τὸ ἐλαττήριον τοῦ πνεύματος. Ἀπεμακρύνετο ἐκείνης, καὶ ἐν βλέμμα, ἐν μειδιάμα, μυστικὴ τις καλλονὴ ἦν διεῖδεν, τὶ δὲν γνωρίζω, μύριαι ἀναμνήσεις, τὸν κατελάμβανον καὶ τὸν παρηκολούθουν ἀκαταπαύστως ὡς τεμάχια μελωδίας ἐξ̄ ὧν δὲν δύναται τις ν' ἀποσπασθῆ κατόπιν μουσικῆς ἐσπερίδος· ἀλλ' ὅταν τὴν ἔβλεπεν ἐπανεύρισκε τὴν γαλήνην, καὶ ἡ εὐκολία ἦν εἶχε νὰ τὴν βλέπῃ συχνάκις, τὸν ἐμπόδιζεν ἴσως νὰ ἐπιθυμῆ περισσότερο, διότι ἐνίοτε χάνων τις ἐκείνους ὅς ἀγαπᾶ αἰσθάνεται πόσον τοὺς ἠγάπα.

Πορευόμενός τις τὴν ἐσπέραν παρὰ τῆ Ἐμμελίαν τὴν εὗρισκε σχεδὸν πάντοτε περιστοιχιζομένην· ὁ Γκίλμπερτ δὲν ἐφθανε σχεδὸν ἢ κατὰ τὴν δεκάτην ὥραν, καθ' ἣν στιγμὴν ἦτο τὸ περισσότερο πλῆθος συνηγμένων καὶ οὐδεὶς ἔμενε τελευταῖος· ἐξ̄ήρχοντο ὁμοῦ ἅπαντες τὸ μεσονύκτιον, ἐνίοτε βραδύτερον, ἐὰν εἶχον διάθεσιν νὰ εἴπωσι διασκεδαστικὴν τινα ἱστορίαν· διαρκούντων ἑξ̄ μηνῶν, παρὰ τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ περὶ τῆς κομήσσης ὁ Γκίλμπερτ δὲν ἔσχε οὐδέποτε συνέντευξιν μετ' ἐκείνης. Τὴν ἐγνωρίζεν ἐν τούτοις κάλλιστα καὶ ἴσως περισότερον τῶν οικείων τῆς, εἴτε ὑπὸ φυσικῆς τινος ὀξύτητος, εἴτε ὑπὸ ἄλλης τινὸς αἰτίας ἦν πρέπει νὰ εἴπω. Ἠγάπα τὴν μουσικὴν ὡς ἐκείνη, καὶ ὡς κυριεύουσά τις ἐπιθυμία ἐκφράζει πολλά, ἐντεῦθεν τὴν ἐμάντευσε. Ἐὰν ἔπαρουσιάζετο φράσις ἐρωτικῆς ἁσματος, ἢ τεμάχιον μέλους Ἰταλικῆς, ἦτο δι' ἐκείνον ἡ κλεις ἐνός θησαυροῦ· μετὰ τὸ τέλος τοῦ ἁσματος παρετήρει τὴν Ἐμμελίαν, καὶ σπανίως οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς δὲν συνήντων τοὺς ἐδικούς του. Προκειμένου περὶ νέου τινὸς βιβλίου ἢ περὶ τινος τεμαχίου παραστάτος τὴν προτεραίαν, ἐὰν ὁ εἰς ἔλεγε τὴν ἰδέαν του, ὁ ἕτερος ἀπεδοκίμαζε διὰ σημείου τῆς κεφαλῆς· ἐπὶ ἐνός ἀνεκδότου συνέβαινε ταυτοχρόνως νὰ γελάσῃ, καὶ συγκινητικὴ διήγησις ὡ-

ραίας τινὸς πράξεως, τοὺς ἔκαμνε νὰ παρεκτρέπωσι τὰ βλέμματα ταυτοχρόνως φοβουμένους μήπως προδώσωσι ζωηροτάτην συγκίνησιν. Διὰ νὰ ἐκφράσω πάντα, σὲ λίγα λόγια ὑπῆρξε μετὰξὺ των συμπάθεια. Ἀλλὰ θὰ εἴπητε ὅτι εἶνε ἔρως. Ἰπομονὴ κυρία δὲν εἶνε ὥρα ἀκόμη.

Ὁ Γκίλμπερτ ἐπορεύετο συχνάκις εἰς τὸ θέατρον καὶ ἔκρουεν ἐνίοτε μίαν πρᾶξιν ἐν τῷ θεωρείῳ τῆς κομήσσης. Κατὰ σύμπτωσιν παρίστατο ἐπὶ ὁ Δὸν Ζουάν, καὶ ὁ Δέ Μαρσάν ἦτο ἐκεῖ. Ἡ Ἐμμελίνα ὅταν ἦλθεν ἡ ὥρα τῆς τριωδίας, παρετήρει εἰς τὴν πλευρὰν τῆς, καὶ ἐνεθυμείτο τὸ ρινόμακτρόν τῆς, ἀλλὰ κατὰ τὴν φορὰν ταύτην, ἦτο ἡ σειρὰ τοῦ Γκίλμπερτ νὰ ὀνειροπωλῆ· εἰς τοὺς φθόγγους τῆς βαρυφωνίας, καὶ τῆς μελαγχολικῆς ἀρμονίας ὅλη ἡ ψυχὴ του ἦτο ἐπὶ τῶν χειλέων τῆς δεσποινίδος Sontag, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ του ἐσπινθήριζον. Ἐπὶ τοῦ ὀλίγου χλωμοῦ προσώπου του σκιαζομένου ὑπὸ μελανῶν μακρῶν τριχῶν, ἀνεγίνωσκε τὴν ἡδονὴν ἣν ἡσθάνετο· τὰ χεῖλη του ἦσαν ἡμίανοικτα, καὶ ἡ χεῖρ του τρέμουσα ἐκτύπα ἐλαφρῶς τὸν χρόνον ἐπὶ τοῦ θεωρείου. Ἡ Ἐμμελίνα ἐμειδιάσε, καὶ κατὰ ταύτην τὴν στιγμὴν ἀναγκάζομαι νὰ ὁμολογήσω, ὅτι ὁ κόμης καθήμενος εἰς τὸ βάθος τοῦ θεωρείου ἐκοιμάτο βαθέως.

Εἰς τοιοῦτου εἶδους συμβάντα ἐδῶ κάτω, τόσα ἐμπόδια ἀνθίστανται, ὥστε ταῦτα δὲν εἶνε ἢ συμπτώσεις, αἰτίνας δι' αὐτὸ τοῦτο, ἐγγαράσσονται βαθύτερον, καὶ ἐγκαταλείπουσι διαρκεστέρας ἀναμνήσεις. Ὁ Γκίλμπερτ δὲν ἐδίσταζε περὶ τῶν μυστικῶν τῆς Ἐμμελίνας σκέψεων, ὑπῆρχον ὅμως ἡμέραι τινὲς καθ' ἃς ἐζήτει εἰς τὸ βάθος τῆς καρδίας του, ἐὰν ἡ κόμησσα ἦτο εὐτυχῆς, ἐρωτῶν ἑαυτὸν δὲν τὸ ἐπίστευε, ἀλλ' ὅταν ἐσκέπτετο οὐδὲν πλέον ἐγίνωσκε. Βλέποντες σχεδὸν τοὺς αὐτοὺς ἀνθρώπους, καὶ ζῶντες ἐν τῷ αὐτῷ κόσμῳ εἶχον ἀμφοτέροι μυστίας περιστάσεις νὰ γράφωσι διὰ μικρὰς αἰτίας ἀδιαφόρους ἐπιστολὰς ὑποτεταγμένας εἰς τοὺς νόμους τῆς ἐθιμοτυπίας, εὗρισκον πάντοτε μέσον νὰ ἐγκλεισῶν ἕνα λόγον, ἕνα συλλογισμόν ὅστις ἐδίδεν ὕλην ὀνειροπολημάτων. Ὁ Γκίλμπερτ συχνάκις παρεδίδετο προΐαν ὀλέκληρον εἰς ἐπιστολὴν τῆς Δέ Μαρσάν ἠνεωγμένην ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ ἄκων ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἔρριπτεν ἐπὶ ταύτης τοὺς ὀφθαλμούς. Ἡ ἐξημμένη φαντασία του τὸν ἔκαμνε νὰ ζητῆ ἰδιάζουσας ἐννοίας εἰς ἀσήμαντα πράγματα. Ἡ Ἐμμελίνα ὑπέγραφε ἐνίοτε Ἰταλιστὶ *Vost-irisima*, κατὰ τοῦτο δὲ ἦτο ἡ τύπος φιλικὸς ὅμως ἐπινελάμβανεν ὅτι ἡ λέξις αὕτη θέλει νὰ εἴπη αὐτὸ ἡ ἐδὲκ ἡ σ ο υ,

Ἄνῃς ἄνευ καλλῆς παρουσίας, ὡς ὁ δὲ Σοργύ, ὁ Γκίλμπερτ ἀπέκτησεν ἐρωμένης. Μακρὰν τοῦ νὰ ἔχη

διὰ τὰς γυναῖκας πρόσχημα περιφρονήσεως, ἐσκέπτετο περὶ τούτων κατ' ἴδιον τρόπον, καὶ ἡ κόμησα δὲ Μαρσάν τῷ ἐφαίνετο μία ἐξαιρέσις. Βεβαίως πολλὰι γυναῖκες εἶνε συνεταί· ἀπατῶμαι κυρία εἰσὶν ὅλαι, ἀλλὰ διαφέρουσι κατὰ τὸν τρόπον τοῦ εἶναι. Ἡ Ἐρμελίνα εἰς τὴν ἡλικίαν τῆς πλουσίχ, ὠραία, ὀλίγον κατηφής, ἐνθουσιαζομένη εἰς τινὰς στιμάς, ἀμέριμος καθ' ὑπερβολὴν εἰς ἄλλας περιστάσεις, περιστοιχιζομένη ὑπὸ καλλίστων συνανατροφῶν, πλήρης πνεύματος, ἀγαπῶσα τὰς διασκεδάσεις, ἅπαντα ταῦτα ἐφαινοντο τῷ νέῳ παραδόξᾳ συνέσεφς στοιχεῖα, «Ἐκείνη εἶνε ὠραία καὶ ὄμοι! ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν, περιπατῶν κατὰ τὰς γλυκειὰς ἐσπέρας τοῦ Αὐγούστου, ἐκείνη ἀγαπᾷ τὸν σύζυγόν τῆς ἀναμφιβόλου, ἀλλὰ μόνον ἐκ φιλίας, ὁ ἔρωσ παρήλθε, δὴ ζήση ἄνευ ἔρωτος; Καὶ ταῦτα ἀναλογιζόμενος, ἐσκέπτετο συνάμα ὅτι πρὸ ἕξ μηνῶν ζῆ ἄνευ ἐρωμένης.

Ἡμέραν τινὰ ἐπισκέψεις ποιῶν, διήλθε πρὸ τῆς θύρας τῆς οἰκίας τοῦ Δὲ Μαρσάν, καὶ ἐκτύπησε παρὰ τὴν συνήθειάν του ἐνῶ δὲν ἦσαν ἢ τρεῖς ὄραι· ἤλπιζε νὰ εὕρῃ τὴν κόμησσαν μόνην, καὶ ἐξεπλάγη ὅτι ἡ ἰδέα τῆς εὐτυχοῦς ταύτης συμπτώσεως τῷ ἐπῆλθε κατὰ πρῶτην φορὰν. Τῷ ἀπήντησαν ὅτι αὕτη ἐξῆλθε, καὶ ἐκπέλαβε τὴν πρὸς τὸν οἶκον του ὁδὸν ὑπὸ κακὰς διαθέσεις, καὶ κατὰ τὴν συνήθειαν του ὠμίλει μόνος μεταξὺ τῶν ὁδοντιῶν. Δὲν δόναμαι νὰ εἶπω τί ἐσκέπτετο. Αἱ σκέψεις του ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὸν παρέσυρον, καὶ ἀπεμακρύνθη τοῦ δρόμου του. Πιστεύω ὅτι εἰς τὴν γωνίαν τοῦ τριστάτου Bussy ἐκτύπησε δυνατὰ, διαβάτην τινὰ καὶ διὰ τρόπον ὅπως οὐδὲν παραδόξου, διότι εὐρεθεὶς αἴφνης πρόσωπον πρὸς πρόσωπον μετ' ἀγνώστου εἶπε μεγαλοφῶνας «Ἐὰν σοὶ ἔλεγον ὅτι σὲ ἀγαπῶ.» Ἀπεδέφυγε αἰσχυνηλὸς διὰ τὴν μανίαν του ταύτην δι' ἣν ἐγέλα, ὅτε διέκρινεν ὅτι ἡ γελοία ἀποστροφῆτος ἐποίησε ἕνα στοίχον τὰ μάλα ἐπεξεργασμένον· εἶχε ποιήσει στιχοὺς τινὰς καθ' ὃν χρόνον ἦτο μαθητῆς, τῷ ἐπῆλθε φαντασία νὰ ζητήσῃ τὴν ὁμοιοκαταληξίαν ἣν εὗρεν ὡς θὰ ἴδῃτε.

(ἔπεται συνέχεια)

ΓΙΑΤΙ ἨΛΘΕΣ ἘΣΤΗΝ ΕΡΜΙΑ ΜΟΥ;

Γιατί ἦλθες ἔς τὴν ἐρμιά μου,
Ὅπου ζῶ δυστυχισμένος,
Πίνοντας τὰ δάκρυα μου
Ἀπ' τὴν Τύχη μου διωγμένος;

Κύτταξε τὸ πρόσωπό μου
Πῶς τὸ μάρανε ὁ καυμὸς;
Κύτταξε, ποῦ ἔς τὸ πλευρό μου
Στέκει ὁ χάρος σκοτεινός!

Ἄν εἶς ἄγγελος, θεά μου,
Μήπως ἦλθες νὰ με σώσης;
Νὰ σοῦ πῶ τὰ κρίματά μου,
Τὸ συγχώριο νὰ μοῦ δώσης;
Ἄχ! με σφάζει, με πληγώνει,
Ἡ γλυκειά σου αὐτὴ ματιά!
Καὶ ὁ ἔρωτας μου ζώνει,
Μοῦ σκλαβώνει τὴν καρδιά.

Οὐρανόφωτη ἦλθες κάτου
Γιὰ νὰ λάμψη ἡ εὐμορφιά σου,
Γιὰ νὰ διώξῃ τοῦ θανάτου
Τὸ σκοτάδι αὐτὴ ἡ ματιά σου,
Γιὰ νὰ σπρώξῃ σὲ τραγούδια
Τοῦ ποιητῆ τῆ φαντασίᾳ,
Νὰ σὲ κράξῃ ἔς τὰ λουλουδία
Μὲ ὀλάνοιχτη ἀγκαλιά.

Νὰ, ποῦ τ' ἄνθη χρωματίζει
Ἡ γλυκειά ἀναπνοή σου.
Νὰ, ποῦ ὁ κάμπος λουλουδίζει
Εὐωδιάζοντας μαζί σου.
Καὶ ἡ αὔρα ὡς ἀγροικαίει
Τὴν οὐράνια σου λαλιά,
Ἐμπροστά σου σταματάει
Μὲ κλεισμένα τὰ φτερά.

Ἄν ἐδιάλεξε λιμέρι
Ὁ ἔρωτάς σου τὴν καρδιά μου,
Ὅταν ἦλθες ἀπ' τὰ μέρη
Τῶν ἀστέρων ἐμπροστά μου,
Ἄγιο σ' ἔχω φυλαχτό μου,
Ἐστὸν παλμό τῆς σὲ κρατῶ
Κ' εἰς τὸ σκότος ὁδηγὸ μου
Σ' ἔχω ἄτρο φωτεινὸ.

ΑΡΙΣΤΕΙΑΝΗΣ ΚΑΨΟΚΕΦΑΛΟΣ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Μιχαὴλ Ἄγγελος (Φ. Δι Μέντος)—Οἱ νεκροὶ μας (Γ. Σφήκας)—Περὶ τῆς ἐνώσεως τῶν δύο Ἐκκλησιῶν (Φ. Τερσάτης)—Ἄγασταί, διήγημα τέλος (Α. Μάτεσις).—Χειρόγραφον μνημνεῶν βησαυρὸν (Π. Χιώτης)—Ἐρμελίνα, μετέφρασις (Π. Μάνσης)—Ποίησις (Α. Καψοκέφαλος).

ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΟΥΡΙΟΥ

ΤΥΠΟΙΣ Σ. ΚΑΨΟΚΕΦΑΛΟΥ